

Izšla razen nedelj in
preznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciškanova ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obli. Rokopise se ne vrača.

Oglast: Prostor 1 mm x
55 mm po K 150. Uradni
razglaš, poslano ter no-
meo isti prostor K 2.—.
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
s dostavljanjem na dom za
celo leto K 240, za pol
leto K 120, za četrt leto
K 60, za mesec K 20.
Za Nemčijo celo leto K 312,
za ostalo tujino in Amerika
K 360.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravištvo je v Ljubljani
Franciškanova ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Izid volitev na Kranjskem.

(Po političnih okrajih.)

Stranke:	JDS	SKS	SLS	NSS	KSJ	JSDS
Črnačica:	253	335	896	27	149	817
Črnomelj:	212	1086	1002	90	413	1025
Kamnik:	461	1575	3484	220	1143	318
Kočevje:	985	587	2848	199	480	336
Kranj:	904	1143	4787	329	713	1167
Krško:	286	2509	2723	162	949	958
Litija:	270	1040	2826	342	1722	188
Ljubljanska okolica:	640	2387	4423	557	1737	1195
Novo mesto:	342	3272	2897	190	299	270
Radovljica:	545	977	2251	488	1585	655
Vsota:	4898	14916	28137	2604	9190	6929

(Prišteti je še treba rezultate iz občin Škocjan, Tržišče v Krškem,
ki so doslej še neznan.)

Po dosedaj došlih poročilih so izvoljeni v kranjskem volilnem
okrožju: sodrug Etbin Kristan; dr. Gregor Žerjav (JDS); Jakob Knšar,
Ivan Majcen, Ivan Pucelj in Janko Rajar (SKS); Janez Brodar, Josip Oo-
stičar, Josip Nemanič, Janez Stanonik, Karel Škulj in Anton Spušnik
(SLS); Marcel Žorga, Valentin Mlakar in Vladislav Fabjančič (kom.).

Izid volitev na Štajerskem.

(Po političnih okrajih.)

Stranke:	SLS	NSS	JDS	JSDS	SKS	PS	KSJ
Brezice:	1387	159	409	2083	2415	62	216
Celje:	4805	422	1199	4601	2196	77	2583
Konjice:	1061	37	197	770	622	15	32
Ljutomer:	2328	67	282	314	1653	16	80
Maribor:	5233	938	1009	4650	3253	154	2044
Pod:	4748	299	747	2722	4094	83	394
Slov. Gradec:	2558	219	441	4128	698	36	208
Prekmurje:	5437	125	172	989	153	1497	108
Vsota:	27557	2266	4456	20257	15084	1940	5665

(Prišteti je treba rezultate iz Baš, Piliština in Zabukovja v Breži-
škem okraju.)

Po teh poročilih so izvoljeni v štajerskem volilnem okrožju sodrug
Etbin Kristan, Filip Kisovar, Jože Kopač, Rudolf Golob, dr. Milan Ko-
run; minister dr. Kukovec (JDS); Miha Koren in dr. Lemež (kom.); Ivan
Roškar, Fran Pišek, Jožef Klekl, Martin Krajnc, Vladimír Pušenjak, dr.
Korošec in dr. Hohnjec (klerikalci); Deržič (nar. soc.); Ivan Urek, Josip
Drofenik, Ivan Mermolja in dr. Bogumil Vošnjak (SKS).

Razpust narodnega predstavništva.

Beograd, 29. Ministrski svet je z ukazom od 28. novembra sklenil,
da se razpusti začasno narodno predstavništvo kraljevine Srbov, Hrva-
tov in Slovencev.

Beograd, 29. Ministrski svet je z ukazom od 28. novembra sklenil,
da se razpusti narodna skupščina bivše kraljevine Srbije ter zemaljski
sabor Hrvatske, Slavonije in Dalmacije v Zagrebu. Obenem se s tem
ukazom smatrajo za razpuščene vsi ostali pokrajinski deželni zbori.

Debata o rapalski pogodbi v itali- janski zbornici zaključena.

Rim, 27. Ministrski predsednik Giolitti je v zbornici koncem debate
o zakonskem načrtu glede ratifikacije rapalske pogodbe izjavil, da ob-
staja za varstvo manjšin splošna pogodba, ki izreka obveznost za spo-
štovanje manjšin. Pogodba Jugoslovenov v Rapallu da se niti ni dotek-
nila tega vprašanja, ker poznajo tradicionalno, najbolj dalekosežno lojal-
nost Italijanov do drugih narodov. — Potem je bil z 253 proti 14 glasov-
om sprejet prvi del dnevnega reda Luzzattijevega, po katerem zbor-
nica odobrava sporazum z dne 12. novembra. Drugi del dnevnega reda
je bil sprejet soglasno. Drugi del veli: Zbornica izreka željo, da se v Ra-
pallu proglašeni dobri odnosi razvijajo na skupno korist obeh pomirje-
nih narodov in Evrope; zaupajoč, da ne bodo oni deli narodov, ki so
ustali onkraj obojnih meja, mogli v popolni varnosti uživati najsvobod-
nejšo uporabo jezika, kulturo in spoštovanje, priporoča zbornica vladi,
da štiti velike ideale našega plemena in višje interese domačega gospo-
darstva na Jadranskem morju. Zbornica je nato sprejela zakonski načrt
z 215 glasovi proti 15.

RADIČ NA VOLIŠČU.

LDU Zagreb, 29. Pomilošeni Radič
je večerj takoj iz zaporja odšel na volišče,
kjer je zaklical, ko je spustil kroglice v
volilno skrinjico: »Živela republika!«

LDU Zagreb, 29. Svoči ob 10. zvečer
je odšel sprejem manifestantov, v katerem
so bili prisiljeni hrvatske zajednice, fran-
kovec in seljačke stranke, pred stano-
vanje posl. Radiča in dr. Gjura Šurimina,
katerima so priredili velike manifestacije.

IZPRAZNITEV JUGOSLAVIJE PRISOJE- NEGA OZEMLJA.

Rim, 27. Jugoslovanski listi so nedav-
no temu pisali, da bo ozemlje, prisojeno
Jugoslaviji, a še zasedeno po italijanski
vojski, izpraznjeno decembra meseca.
»Messaggero« pravi, da so te vesti samo
ugibanja, ki nimajo doslej še nikakršne
podlage, ker rapalska pogodba ne vsebuje
nobene tozadevne določbe in se bo moglo
o tem govoriti še le, ko stopi pogodba v
veljavo.

Produkcija pod vodstvom delavstva.

Sovietsko glasilo »Pravda« piše
v uvodnem članku: Sovjeti so nalo-
žili gospodarstvom ekspropiacije pro-
dukcijskih sredstev s tajno rešili. Oni
na se niso poskrbeli za tehnično iz-
popolnitev produkcijskih sredstev,
ali pravzaprav, oni tega še niso
mogli. Sovjeti so delavce politično
organizirali (to so storile socialis-
tične organizacije v zapadni Evropi
že zdavnaj! On, ur.), strokovne zve-
ze so gospodarsko združili (trade
unions na Angliškem niso nič?) Se-
dal nam na manika institucija, ki bi
delavce uvedla v tehnično delo in ki
bi njihovo tehnično znanje močno
razširila, da bi mogli samostojno na
tem polju delati in da ne bi bili več
odvisni od meščanskih specialistov.
Naša bodoča naloga na tem polju je
da na rednih vseslovenskih kongresih
delavce najrazličnejših produkcijskih
panog zainteresiramo in jih navala-
mo k tehnični samostojnosti.

Tako »Pravda«. Nas zanima zla-
sti drugi del članka (pribečen v »Ro-
sta« od 26. novembra l. 1920), kjer
govori o potrebi tehnične izobraz-
be delavstva, ki bi delavce napra-
vila neodvisne od meščanskih speci-
alistov.

Kdor se hoče tehnično v ožjem
smislu izobraziti, da nastane lahko
kot tehnični vodja, mora obiskovati
tehnično šolo in si mora prisvojiti
potrebno predznanje, če hoče
imeti od tehnične šole kako korist.
Če poslušam danes na dunajski teh-
niški šoli tako spretnega delavca, mu
ni šola ne bo nič koristila, če nima
potrebne predznanja, ker učitelja
ne bo razumel. Zato je treba delavca

ali na njegovega sina najprej poslati
v nižjo, potem pa v višjo šolo, da se
bo izobrazil za inženierja. Če bodo
soveti to napravili, bo to vse hvale-
vredno. Mi pripominjamo samo, da
ta »izobrazba« ni original sovetov,
ampak da se je prakticirala že zdav-
naj tudi po drugih državah.

Ako pa misli »Pravda« na teh-
nično-administrativno (trgovsko)
vodstvo podjetij, potem pa vraša-
šamo: Kaj je pametneje: Ali popre-
diti podjetja in produkcijska sredstva so-
cializirati in jih prepustiti eventual-
no brez vodstva prodajati, kakor se
to godi danes v Rusiji, ali pa je pa-
metneje, poprejši poskrbeti za trgo-
vsko vodstvo sposobne ljudi in potem
šele prijeti s socializacijo, kakor se
to danes vrši in dela v Nemčiji, kjer
ljudje tudi niso od večera?

Prenesimo sedaj ta slučaj na naše
razmere in recimo, da bi naša komu-
nistična vlada v Sloveniji — kadar
dr. Lemež ne bo več kraljevski, am-
pak sovietski komisar — socializir-
ala »Strojne tovarne«. Kaj je pa-
metneje: Ali takoj socializirati, dose-
dajo buržoazno vodstvo poznati in ča-
kati, da tovarna na pol prodade
dokler se nekaj delavcev ne izuči in
izvežba v vodstvu, ali pa je pametne-
je poprejši poskrbeti delavcem potrebo-
no šoljenje v delavskih svetih in po-
tem šele misliti na socializacijo?
Kaj je boljše za povzdigo produkcije:
Ali da fabrike stoje, dokler se po-
trebne ljudi ne izšola, ali je boljše
poprejši ljudi šolati kakor to namera-
vajo v Nemčiji in potem prijeti s so-
cializacijo. Odgovor na to ni
težak.

Po volitvah v konstituanto.

Iz dosedanjih rezultatov volilnega
bota je razvidno, da je dosedanja
vladajoča gospoda, najbolj klerikalna
ali liberalna s svojo dosedanjim poli-
tičnim zavozila s tira, kjer bi imela
še simpatije ljudstva. Pomislimo le,
s kakšno močjočnostjo je dr. Sušter-
šič gospodaril še pred par leti v Slo-
veniji. Njegova domena je bila ab-
solutna. Le v Ljubljani so imeli libe-
ralci še državnozbornski mandat, ki
so ga dobili ob absolutni večini ljub-
ljanskih volilcev. S Sušteršičem pa
je padla ta sila in volitve v konstitu-
anto so klerikalnemu položju dale
izraza v številkah, ki pomenijo v
Sloveniji velik politični preobrat. Z
oziranjem na številne stranke, ki so se
udeležile teh volitev, je število kler-
ikalnih glasov padlo več nego za
100 odstotkov, dočim so socialno-de-
mokratični in komunistični narasli
daleč nad 44.000 glasov. Ako bi bilo
socialistično delavstvo brez nara-
dnih socialistov glasovalo za eno listo
bi bili delavci in pripadniki kmečke
delavske zveze druga naimočnejša
stranka v Sloveniji. Moč proletar-
skih slojev je torej v Sloveniji silna,
samo združiti jo je treba v pametno
fronto, ki bo s treznim načrtom vo-
dila politični boj v prid vsega volil-
stva. Klerikalci so dobili za Sušter-
šiča nad 100.000 glasov, danes pa le
okoli 55.000. Socialni demokrati smo
dobili v Sloveniji pri teh volitvah
29.000 glasov in komunisti okoli
15.000. Zlasti je pomemben uspeh na
Štajerskem, kjer so naši volilci zdru-
žili socialnodemokratičnih glasov
nad 20.000, dasi so komunisti napra-

vili razdor pod krinko zedinjevanja.
Prav posebno se odkljuje Celje in
Maribor z okoljicami. Savinjska dol-
ina, Koroška, Ptui, viničarji, Brežice
in železniške proge.

Na Štajerskem vlada silno navdu-
šenje med socialnimi demokrati. Z
mariborskega delavskega doma vi-
hra rdeča zastava in vsi mi smo
vzradoščeni nad lehim uspehom, ki
se izraža deloma v dobrih manda-
tih, še bolj pa v glasovih, ki so bili
oddani za kandidate republikanske
socialne demokracije.

Te volitve so pokazale jasno,
kakšen silni politični faktor je sloven-
sko ljudstvo postalo ne preobratu in
kakšno ulogo utegne v bodočih letih
imeti ta ljudska množica v politiki,
če ho znala to svojo silo izrabiti v
prid proletarskega naroda.

Krivični volilni red nam je sicer
odvil najmanj dva mandata, ki jih
dobe komunisti, dasi nimajo s soci-
jalno demokracijo sorazmernega šte-
vilja glasov. Enako se godi tudi libe-
ralcem, ki so kljub velikim ostankom
nad kolčniki vendar silno nesrečno
izšli iz teh volitev.

Socialna demokracija je v Slove-
niji tretja naimočnejša stranka, ki lo-
prekašajo še klerikalci in samostoi-
neži za par sto glasov. Zavedajoč se
po teh uspehih svoje odgovornosti
kot stranka dela ključno vsem vo-
lilem in nevolilem, da nas ta se
prav posebno kliče na delo, da pri
prihodnjih volitvah tudi dobimo na-
šim glasovom primerno število za-
stopstva in ustvarimo močno stran-
ko. Za to na delo!

Izid volitev v konstituanto v ostali Jugoslaviji.

Kakor so nas iznenadila poročila
o izidu volitev v konstituanto v Slo-
veniji, ravnotako so nas razočarala
prva poročila o izidih po srbohrvat-
skem delu Jugoslavije. Po poročilih
iz Hrvatske je sklepiti, da tu trium-
fira Radičeva idela seljačke republi-
ke. K temu je prirogla veliko tudi

sama vlada, ki ustvarja politične mu-
čenike. V Macedoniji so na dosegi
lepo zmago komunisti. Po celi Jugo-
slaviji so na poraženi demokrati, ka-
terih bo prišlo v konstituanto v na-
boljšem slučaju 60. (To dejstvo nam
tudi dokazuje, kako dobri psihologi
množice so politiki jugoslovanske de-

mokratske stranke, ki so unali na
190—200 demokratičnih mandatov.)

Splošen izid bo zelo dobro izpri-
čevalo za nezadovoljnost ljudskih
množic z dosedanjimi volilnimi raz-
merji in vladami, posledice vome
psihoze in kar je glavno, hrenenene
množice po brezskrbnem, udobnem
in ngameenem uživanju. In čim bolj
vremo proti Orientu, tem močnejše
lahko opazamo posledice nezobraz-
be, nizke razvojne stonije, kar pa
je posledica risočletnega duševnega
in telesnega suženstva.

Z vso pravico lahko trdimo, da le
pri teh volitvah zmagala demagogija,
izidi nam o tem govore. Vsi preroki
vsemogočih idej in nebes so dosežli
znatne uspehe na račun nizke raz-
vojne stonije množic. S skrbnimi
očmi lahko vledamo v bodočnost,
kake bodo posledice. Kateri demago-
gija le še zmerom bila dvojnja ne-
sreča.

V naslednjih vrsticah podajamo
dosedaj došla poročila o izidih voli-
tev v konstituanto po posameznih
okrožjih in sicer:

Izid volitev na Hrvaškem.

Izid volitev v belovarski županiji
brez koprniškega okraja je nasto-
pil: Demokrati 8042, hrvatska zaed-
nica 1229, Radičeva seljačka stranka
47.634, radikali 485, ljudska stranka
607, komunisti 902, seljački savez
310 frankovci 955.

Izid volitev v saskem okraju je
nastopen: Demokrati 116 hrvatska
zaednica 94, Radičeva stranka 5737,
radikali 15, ljudska stranka 39, soci-
jalni demokrati 166, komunisti 22,
frankovci 72, seljački savez 55.

Izid volitev v karlovaškem okraju
Demokrati 332, hrvatska zaednica
533, Radičeva stranka 5461, radikali
149, ljudska stranka 93, socialni
demokrati 98, komunisti 948, fran-
kovci 72, seljački savez 99.

Definit izid volitev v varaždin-
ski županiji je nastopen: Radičeva
stranka dobi 8 nekv. mandatov in
3 kvalificirane, demokrati 1 mandat
(minister dr. Krizman) ljudska stran-
ka 1 mandat (dr. Deželich).

Izid volitev v zagrebški županiji
se napoveduje nastopen: Demokrati
3 nekv. in 1 kvalificiran mandat,
Radičeva stranka 9 nekv. in 3 kval.
mandate, hrvatska zaednica 1 man-
dat.

Vukovar. Dosedaj še ni znan izid
volitev s 27 volišč. Brez teh volišč
je razmerje nastopen: Demokrati
4224, hrvatska zaednica 4702, Radi-
čeva stranka 8948, radikali 24.486,
ljudska stranka 2940, socialni demo-
krati 2065, komunisti 6134.

Izid volitev v požeški županiji
brez volišča v Štivicah je naslednji:
Demokrati 7373, hrvatska zaednica
1572, Radičeva stranka 22.850, radi-
kali 3117, ljudska stranka 1372, so-
cialni demokrati 2770, komunisti
214, Čehi 778, frankovci 303.

V ilčko-krbavski županiji manika
še izid volitev iz Lanca. Brez tega
volišča je izid naslednji: Demokrati
16.073, hrvatska zaednica 924, Radi-
čeva stranka 14.344, radikali 853,
komunisti 689.

Izid volitev v Volvodini.

Novi Sad. Končni rezultat voli-
tev v Volvodini je nastopen: Radi-
kali dobe 22, demokrati 10, komu-
nisti 3, bunjevci 4, socialisti 3 in se-
ljačka stranka 2 mandata.

Izid volitev v Bosni.

Sarajevo. Izid volitev v Bosni in
Hercegovini izvzemši okraj Tuzla je
nastopen: Jugoslov. muslimanska or-
ganizacija 25 mandatov, radikali
12, savez težaka 12, demokrati 2. V
tuzlanskem okraju so dobili hrv. te-
žaka stranka 6 mandatov, hrv. puč-
ka 3, komunisti 3. Skupno je torej
oddanih 63 mandatov, od katerih jih
odnada na muslimane 25, na radi-
kale 12, na težake (kmečko stranko
18 na demokrate 2, na ljudsko
stranko 3 in na komuniste 3.

Sarajevo. Izid volitev v mestu Sarajevo je nastopen: Jugoslovenska muslimanska organizacija 3049, komunisti 2101, radikalna stranka 1346, hrvatska ljudska stranka 422, jugoslovenska demokratska stranka 280, socialno - demokratska stranka 208, hrvatska delavska stranka 164, izvenstrankarska muslimanska lista 127, srbska narodna organizacija (Čukorilo) 92, delavska zveza 71. Izid volitev v volilnem okrožju Sarajevska okolica je nastopen: Jugoslovenska muslimanska organizacija 21.520, komunisti 4432, hrvatska ljudska stranka 1720, delavska zveza 5207, hrvatska delavska stranka 1906, radikalna stranka 5789, socialni demokrati 476, muslimanska izvenstrankarska lista 276, srbska narodna organizacija 1014, jugoslovenska demokratska stranka 722.

Izid volitev v Dalmaciji.

Split. Po deseti do sedmih vesteh (manjkalo samo številke iz dveh ali treh volišč manjšega obseva) je izid volitev nastopen: Demokrati 5148 glasov, komunisti 7623, radikalci 5957, delavska stranka 9375, dr. Drinković 2683, ljudska stranka 3904, Količnik znaša 5100. Mandate so dobile: Ljudska stranka 4, delavska 3, komunisti, radikalci, demokrati in izvenstrankarji po enega. Vsega skupaj je glasovalo samo 55% v volilni imenik vpisanih volitev.

V mestu Splitu je bilo oddanih 2635 glasov od 7379 vpisanih volitev. Od teh so dobili demokrati 627, komunisti 1298, radikalci 110, seljačka stranka 426, dr. Drinković 61, ljudska stranka 123, izvenstrankarska skupina 990.

Izid volitev v Srbiji.

Po deseti do sedmih vesteh o volitvah v ustavotvorno skupščino v mestih Srbije (rezultati iz čačškega, pirotškega, toniškega in timoškega okrožja še niso znani) so dobili radikalci 37 mandatorov, demokrati 24, seljačka stranka 12, komunisti 9, Ribarčeva skupina 1 mandat. Ti izidi pa še niso končno veljavni, ker mi je treba še nekaj manjših korektur. Po vesteh iz Makedonije imajo komunisti absolutno večino. V Vojvodini bodo imeli največje število mandatorov radikalci.

Belgrad. Rezultati iz čačškega pirotškega, toniškega in timoškega okrožja še niso znani. Radikalci 37 mandatorov, demokrati 24, seljačka stranka 12, komunisti 9, Ribarčeva skupina 1 mandat.

Belgrad. Izid volitev v mestih Srbije, ki na te še niso končane, je: Radikalci 42 mandatorov, 28. savez zemljičarstva 9, komunisti 11, republikanci 1, Ribarčeva skupina 1.

V smeredrevskem volilnem okrožju so dobili demokrati od 5 mandatorov 3.

Krvave volitve v Črni gori.

Volitve v Kolašinu v Črni gori so potekle krvavo. Ravno med glasovanjem so vdrti na volišče pristaši razkralja Nikole ter pričeli razganjati volice. Orožniki in omladina so se jim postavili v bran. Nastalo je streljanje, ter so bili 1 vojak in 2 napadalca ubiti. Mnogo napadalcev je bilo ranjenih, ostali na so poohranili.

V smeredrevskem volilnem okrožju so dobili demokrati od 5 mandatorov 3.

Cetinje. V Črni gori so dobili radikalci 1, demokrati 4, komunisti 4 in republikanci 1 mandat k

Dvojna igra komunistov.

Ze samo delstvo, da so se komunisti udeležili na hrvatskem in v Srbiji občinskih volitev in tudi volitev v konstituante, kaže dvoletnost njihove politike, ali boljše, njihovo neodkritost. Vsak ve da čista komunistična politika, kakršno zahteva Moskva, pravi, da delavstvu ni treba, da bi se borilo v današnjem družabnem redu za katerekoli socialne reforme v svojo korist, temveč da mora vsa svoja sila usmeriti edino na svoj končni cilj, t. i. na osvoboditev oblasti in vzpostavitev sovietov. Za pravega komuniste je torej vse drugo, kar je izven tega programa izdatstvo. Prava komunistična taktika zahteva večnih stražnikov, revolucionarnih akcij, razbijanja vsega obstoječega in vsistavljanja tako slabega stanja za delavstvo, da bi se delavstvo tem preje dvignilo v svoji nezadovoljnosti. Tak program so si komunisti tudi vstavili na vukovarskem kongresu.

Volitev v konstituante so se komunisti udeležili ne morda vsled tega, da pri vsistavljanju ustave pridobijo od tega, da se delavske pravice unošteva v zakonitim potom zaimenčijo ali pa da dosežejo sploh kako izboljšanje delavskega položaja, temveč vsled tega, da v parlamentu edinole razkrivajo ničevost parlamentarizma. Njihova taktika jim zapoveduje, da ne smeto predlagati nobenih socialnih reform, ker le-te po njihovem mnenju slabo uplijeva na revolucionarno razpoloženje delavskega razreda in samo krhalo ostrino razrednega boja.

Tako politiko bodo morali torej voditi komunistični načelniki v konstituanti. Zdel pa se vprašamo: ali so to našemu delavstvu tudi povedali? Ne! Ravno nasprotno! Veral so ga s tem, da so po svojem časopisu pisali o nujnih potrebah socialnih reform, katere baie oni zahtevalo v korist delavcev, invalidov, uradnikov, vdov in sirot, kmetov i. t. d. Skratka: ponujali so delavstvu v svojih listih in letakih socialno politični program socialno demokratske stranke. In zakaj? Zato ker so vedeli, da jih nihče ne bi volil, če bi povedali, kaj vse zahteva njihova taktika, ki je nasprotna vsem socialnim pridobitvam v korist proletariata v okviru današnje družbe: pa tudi zato, ker vedo, da je delavstvo začelo spoznavati, da revolucije, ki jo obljubljajo in sovske republike, še ne bo tako kmalu, in to tem manj v času, ko je delavstvo razenčkano in needno.

Mi smo vedeli, ko smo pisali v našem listu, da je vsak komunist oddal glas, za delavstvo v stran vržen glas, zakaj da tako pravimo. Vedeli smo namreč, da komunisti v parlamentu nikdar ne nameravajo kakšna resnega socialno političnega delovanja, temveč da tako delovanje obljubljajo le zato, da preslede delavstvo. Če na bi komunisti v konstituanti res resno delali na socialno-političnem polju, potem ne bi bili komunisti, temveč tudi samo »socialpatritoti«. Tega seveda že z ozirom na ruske milijone delali ne bodo...

Kako bi morali torej imenovati komunistično politiko in komunistično volilno kampanjo drugače, kakor dvoletno, hlapavsko — skratka: klerikalno? Eno na bo dobro: to namreč, da bo tudi zabelat delavstvo kaj kmalu spoznalo, kako erdo je bilo od komunistov varano...

Telegrami.

ARETACIJA ACURTIIJA V ZAGREBU.

LDU Zagreb, 29. Državni pravdnik je po listni preiskavi pri državnem pravdniku Acurtiju odredil njegovo aretacijo, ker je bil v zvezi s Hotkyjem in Imahburgovci. Aretirana je tudi Acurtijeva žena. Kakor znano, je bil Acurtij državni tožilec v znanem veleizdatniškem procesu proti Srbom v Zagrebu.

IN DR. JEGLIČ.

LDU Varšava, 29. Breslavski knerzsko je katoliški duhovščini prepovedal, udeležiti se ljudske glasovanja v Zg. Sloziji. V svojem pastirskem pismu je poudarjal potrebo, da se cerkev vzdrži politike.

ZAKONSKI NAČRT PROTI BOMBAM V ITALIJI.

Rim, 26. Evo zakonski načrt ministrskega predsednika Giolittia v petkovi seji italijanske zbornice za potlačenie rabe orožja: Člen 1. Kdor koli brez upravičenega razloga nosi, ima in hrani eno ali več ročnih bomb in druge eksplozivne in uživalna orodja kakršnekoli vrste se kaznuje z zaporom od 2—5 let in s posebnim nadzorom varnostne oblasti skozi pet let. Ako je bil kaznienec že prej kaznovan radi prereška iste naravi radi prestopka tičočega se orožja ali raznesil, ali zaradi zločina proti osebi ali lastnini, se lahko kaznuje s prisilnim bivališčem. Člen 2. Določbe predločena člena se uporabljajo tudi proti onemu, kateri bi brez upravičenega razloga nosil, imel in hranil raznesila. Člen 3. Če sodeluje več oseb pri teh prereških, je vsak sokrivec in udeležnik enako podvržen določbam 1. člena. Iste odredbe se uporabljajo na nosnevalce in skri-valce. Člen 4. Kdorkoli kot skladiščnik ali čuvaj v smodnišnicah, delavnih, volašnicah in drugih javnih ali zasebnih skladiščih ali kakorkoli kot hranitelj ročnih bomb, raznesljivih snovi in neopredelnosti, nemarnosti ali preziraniu predpisov ukazov in disciplin omožuje odnašanje varovanih stvari, se kaznuje z zaporom

od 1—3 let. Tei kazni se lahko doda posebno nadzorstvo varnostne oblasti. Člen 5. Izvršitev kazni, naloženih zaradi prereškov, kakor jih vsebujeto predločeni členi, se ne more odgoditi v smislu člena 523. kaz. zak. Člen 6. Izvzeti od kazni so tisti, ki tekom 20 dni po razglasitvi tega zakona naznanijo in izroče varnostni oblasti ali tajni, kjer je ni, dovoljšnivo kr. orojnikov, bombe in raznesljiva orodja in snovi, ki jih imajo ali hranijo.

POPIS ČEHOV INTERNIRANCEV.

LDU Praha, 29. Politična uprava sestavlja zapisnik vseh onih ljudi, ki so bili med vojno internirani ali zaprti in ki zahtevajo za to odškodnino. Doslej se je prijavilo 761 oseb, katerih zahtevki znašajo na odškodnino 15, 325.974 kron.

OGRSKO DELAVSTVO SLEPO ORODJE SOVINISTOV.

LDU Budimpešta, 29. Različno delavske zveze, ki so bile ustanovljene po razpadu proletarske diktature in ki so si postavile za cilj razen izboljšanja gospodarskega položaja delavskih slojev tudi obnovo države, so dne 15. septembra sklenile združiti se v blok, čigar izvršilni organ bi bila 9 članska komisija. Madžarska delavska stranka je bila pozvana, naj vstopi v blok. Ko so se voditelji stranke za to izrekli, se je vršilo v vodstvu stranke dne 27. septembra posvetovanje, pri katerem je predsednik poudaril, da je že pred dajle časa prekinil stike z mednarodno socialno demokracijo in da stoji na nacionalni podlagi. Hoče se udeležiti težke naloge pri vzpostavitvi države in sklopiti s svojo stranko v blok nacionalne delavske zveze. Pri posvetovanju se je ugotovilo 6 točk, v katerih se med drugim izjavila, da stoji blok na narodnosni podlagi in da si stavlja za cilj organizacijo ter politično in gospodarsko okrepitev delavstva. Posamezne stranke so dolžne, da se pri tem materialno podpirajo, ohranijo pa v točkah, ki nasprotujejo njihovim programom, popolno svobodo.

FRANCIJA PROTI KONSTANTINU.

LDU Pariz, 29. Kakor poroča »Matin« je francoska vlada predlagala angleški vladi, naj grško ljudstvo posvari, naj ne pokliče nazaj na prestol bivšega kralja Konstantina. V skladu, da se kralj vrne, naj se Grški odtegne finančna in politična pomoč in naj se zagrozi s prekinjenjem diplomatskih odnosov. Angleška vlada je predlog odklonila.

ANGLEŠKI PREMOK V FRANCIJI.

LDU London, 29. Pri konferenci angleškega rudarskega ministra s francoskim premozovnim kontrolorjem je bila razveljavljena pogodba, po kateri je Velika Britanija dolžna oskrbovati Francijo s 45% vsega premoga, ki ga izvaža. Angleškim rudniškim posestnikom in promogovnim zavodnikom je bilo naznanjeno, da morajo po svoji volji sprejemati ali odklanjati cene, ki jih nastavlja francoski inporter. Obveznost, dobavljati Italiji rafino mogočno premoža, je ostala v veljavi.

POLOŽAJ NA ANGLEŠKEM.

LDU Pariz, 28. Listi poročajo iz Londona: Včeraj so bile izdane nadaljine odredbe za varstvo raznih poslopih glavnega mesta zoper eventualne napade sinfainovcev. Okoli poslopja, kjer stanujeta Lloyd George in Bonar Law, kakor tudi okoli katerih ministrstev, so zgrajene bari-kade. Pravica do vstopa v parlament je preključena. Kakor poroča »Journal«, je vhod v tajništvo za Irsko zaprt z železno verigo. Sir Greenwood se vozi po glavnem mestu v oklopnem avtomobilu. Urad za zunanje posle je podoben trdnjavi.

UDUŠENA ZAROTA V MOSKVI.

LDU Helsingfors, 29. Po neki ruski vesti je zadnji protirevolucionarno zaroto zoper sovjetsko vlado v Moskvi izdala neka plesalka, kateri je bila zarota znana. Plesalko so kasneje zadavili. Od udeležencev so jih 60 ustrelili.

RAZNE VESTI.

LDU Pariz, 29. Na zborovanju socialistične zveze senškega departementa je prečital po glasovanju Prosard izjavo, ki opozarja na preteči razkol socialistične stranke.

LDU Moskva, 29. nov. (Brezžično.) Iz Čite javljajo, da se je kitajskim četam posrečilo, da so zasedle mesto Urga, katerega so se bile polastile čete generala Ungerna, naslednika Atamana Semenowa.

Zadružna šola se otvori v letošnjem zimskem tečaju. Vpisovanje se vrši pri ravateljstvu državne trgovske šole v Ljubljani, Kongresni trg št. 2 dne 6. decembra od 9. do 12. ure dopoldne. Pogoj za sprejem v zadružno šolo je dopolnjeno 16. leto in dovršena ljudska šola. K vpisovanju je treba prinesli krstni list in zadnjo šolsko izpričevalo ter 20 K kot vstopnino. Šolnine ni nobene. Pouk se bo vršil na Drž. reálni gimnaziji, Poljanska cesta, in

se začne v torek, 7. decembra ob 3. uri popoldne. Zadružna šola bo trajala približno do konca aprila 1. 1921. — Ravnateljstvo.

Knjižnica dnevnika „NAPREJ“.

Casu primerno čtivo kupujte, čitajte, razširajte

BROŠURE:

IV. Država prihodnosti. Cena 40 vin. Narodno vprašanje in Slovenci. Cena 10 vin.

Vun z enako volilno pravico! Proč s carino na živila. Cena 40 vin.

Zvišanje duhon plač. Cena 10 vin.

Tajnost španske inkvizicije. II. III. in IV. zvezek. Vsak zvezek po 10 vin.

Katoliško svetovno naziranje in svoboda znanost. Cena 70 vin.

Krst sv. Vladimira. Cena 50 vin.

Cerkvene pristojbine ali štolnina. Cena 30 vin.

Razprave VII. rednega zbora jugosl. soc. dem. stranke iz l. 1909. Cena 60 vin.

Koliko pritiče družinam vooklicanih? Cena 20 vin.

Razprave X. rednega zbora jugosl. soc. dem. stranke iz l. 1917. Cena 1 K 50 vin.

Lurška pravlica. Cena 40 vin.

Franska in druce. Spisal Ethin Kristan. Cena 50 vin.

Primoz Trubar in naša reformacija. Cena 50 vin.

Pod sovednim pečatom. II. del. Cena 2 K.

Abditus: Naša gospodarska in socialna vprašanja. Cena 4 K.

Komunistični manifest. Cena 2 K.

Eno leto v Narodnem predstavništvu. Cena 6 K.

Majski spis (za leto 1920). Cena 3 K.

Abditus: Naša gospodarska in socialna vprašanja. Cena 4 K.

Eno leto v Narodnem predstavništvu v Belgradu. Cena 6 K.

Majski spis (za leto 1920). Cena 3 K.

Marka Engels: Komunistični manifest. Cena 2 K.

Pri vseh teh brošurah so cene višje za 30%.

Sodrug, sodružice! Narodne zornice knjižice naravnost ali po dopisnici pri uravi »Napreja«. Ljubljana Franciškaška ulica šte. 6. I. nadstropje. — Vse podružnice »Svobode« obozariamo, da skrbje marljivo za razširjanje zgoraj navedenih brošur

Gospod Volska popravlja. Ceneno uredništvo »Napreja«. V Vašem cenjenem listu št. 274 z dne 27. t. m. je izšel članek pod naslovom »Narodni socialisti Volska a la komuniste«, v katerem opisujete pogoja naša med tovarno Winkla in njenim delavstvom v Sevnici. Ker so navedbe v tem članku neresnične. Vabimo vas, da v članku neresnične. Vabimo vas, da v prihodnjih številah na istem mestu, pod istim naslovom sledeči popravek: 1.) Ni res, da sem jaz vodil mezdno gibanje lesnih delavcev in bi bil kmalu zabelat delavce v največjo bedo brezposelnosti res na te da je delavstvo strokovnih organizacij brez vsakega obvestila njihovih central stavilo svoje zahteve in le narodno-socialno zvezo obvestilo šele tedaj ko tovarna njihovih pogojev ni sprejela. 2.) Ni res da sem jaz delavstvu pripovedoval da zaslužijo tovarna konit vsak dan od vsakega delavca 120 do 130 K. res na te ga je delavstvo to samo izračunalo, kar je pri pogaianih tudi vprico vsi zaslonnikov izjavilo, in da jaz nisem tega delavstvu nikdar pravil in tudi nikdar izračunil. 3.) Ni res da sem jaz trdil, da delavstvo ne sme pod nobenim drugim pogotem sprejeti pogotbe kakor jih jaz zagovarjam in da sem se končno potuhnul, temveč je res, da jaz pobenih pogotov nisem stavil ter o zahtevah delavstva niti nisem bil obveščen kar sledi tudi iz molera donisa na sekvestra tovarne, kjer sem ga ko sem zvedel, da je delavstvo brez naše vednosti stavilo zahteve prosil, da pogaiana prekin dokler istih ne razpiše poverienštyo za socialno skrb, in določi zastopnike ki se bodo teh pogaiani udeležili. 4.) Ni res, da sem po okolici pričel shode in huiškal kmete, da naj tovarni ne dajo lesa, kajti jaz nikler v sevniki okolici v obče nisem imel nobenih shodov in nisem nikdar huiškal kmetov, da naj tovarni lesa ne prodajo, ker o celi zadevi niti nisem ničesar vedel. 5.) Ni res, da je Vaša organizacija posegla vmes in rešila zadevo kolikortoliko ugodno res ne je, da je narodno-socialna zveza vložila pri poverienštyu za socialno

skrb vlogo da se takol razpiše pogaiana in prepriči ustavitve obrata, medtem ko Vaša organizacija ni stari la tozadevno nikakih korakov, temveč se je pogaiana udeležila šelo 24. t. m. brez vsakokršnega posredovanja 6.) Ni res, da sem pri pogaianih nastopal nerodno, da se je delavstvo sramovlo pred menoi, res na te, da sem ravno jaz s stvarnim dokazovanjem dosegel da obrata ni potreba ustavitii ker se les lahko dobi če ga hoče podjetie plačati po primernih cenah in da bode tudi naročil gotovo dovolj, če se bode podjetie za nje zanimalo in jih točno izpolnjevalo. Res je tudi, da zastopnik Vaše organizacije ni stavil nobenega predloga, ampak se je samo pridruževal mojim utemeljevanjem in predlogom. 7.) Ni res da je osrednje društvo lesnih delavcev še pravočisno poseglo vmes in rešilo delavstva pred brezposelnostjo, v katero sem jih nahnil jaz, temveč je res, da je delavstvo samo stavilo zahteve, ki niso bile sprejemljive in da je narodna socialna Zveza s svojo vlogo na poverienštyo za socialno skrb dosegla, da so se pogaiana razpisala, pri katerih sem jaz s stvarnim utemeljevanjem o podnoti zastopnika poverienštyo za socialno skrb dosegel, da podjetie obratule še naprej in celo izposloval primeren povšek. 8.) Odklonim staotavanje Drago Volska. — (No, ta popravek priobčujemo, kakor ga je g. Volska poslal, ker hočemo biti obkietivni. Pomeniti se na še bomo s tem gospodom o popravkih. Delavstvo pa naj samo sodi kakšna nevarnost mu je pretila na bo tudi prav presodilo to stvar. On, ured.)

Politične vesti.

+ Razmerje strank v Ljubljani l. 1911 in 1920. Pod tem naslovom je priobčjal včerajšnji »Narod« zelo poučno in zelo zabavno statistiko odstotkov glasov, ki so jih dobile stranke v Ljubljani pri volitvah l. 1911 in danes. Priobčujemo jo še enkrat, da ne bo »Slovenec« rekel, da namonoma ustvarjamo dejstva in s sofizmi skušamo onesti svoj »polom« v Kranjski prestolici. »Slovenec« stoji namreč na stališču, da smo »propadaloča stranka«, mi pa na stališču, da takim nečim gospodom z meje mi številkami najprej sopo zapremo. Po »Narodovih« računih je torej dobila: Narodna napredna stranka (liberalna) v l. 1911. — 44 odstotkov, pri zadnjih volitvah v konstituanto 36,3 odstotkov glasov; klerikalna stranka l. 1911. — 33,5 odstotkov, danes komaj 20 odstotkov; naša stranka prej 7,7 odstotkov, a sedaj — 13,2 odstotkov! — 33,3 odstotkov in 20 odstotkov, 7,7 odstotkov pa 13,2 odstotkov: Kdo je torej nazadoval, njeni gospod »Slovenec«, to nam povejte, kakor gre po pravici! Nas bo le veselilo, če bomo tudi v nadalje tako »propadali«, vi pa na svoj način od dne do dne »napredovali«. Sami proti vsem, bomo v nedolgi porazili vsih pet nasprotnih strank naše države, ste pisali v petek: kaj takega vam menda ne bo nikdar več prišlo izpod peresa! — Eno žalostno misel nam pa vendar sili v glavo: Četudi so volitvi uspehi za slovenski proletarijat brezprimerni, vseeno bi jih bilo lahko še bolj veseli, da ni tiste nesrečne razcepjenosti v naših vrstah, ki je zakrivila, da nismo izšli iz boja kot številno najmočnejša stranka. No, tehtna znamenja kažejo, da se škodljiva nagibne obetno na našo stran, našto stran, ki osvobajuje delavstvo z metodičnim delom brez visokotežih fraz. Pred par meseci bi bile volitve za jugoslovanski socializem usodepolne, danes pa je menda že vsak pameten človek izprevidel, da nam razdvojenost ne more k ničemur pomagati. Sodrug, to misel propagirati: to bodi cilj naše nadaljne politike!

+ Bogatini v Jugoslaviji bodo ostali, tudi če se uvede pri nas komunističen režim. Tako nas vsaj poučuje urednik »Kočevčga Prapora« in državni poslanec g. V. Fabjančič, ki je po poročilu svojega lista na volilnem komunističnem shodu v »Ljubljani« izjavil, da se bodo komunisti postavili za to, da bodo davke plačevali bogataši. Če bodo morali davke plačevati, bodo gotovo tudi ti, kajti če kdo ne ekalsira, vendar ne more plačevati. Torej bodo bogatini ostali še nadalje, tudi pod vlado sovjetov v Jugoslaviji. Kako se to ujema z drugimi komunističnimi nauki o popolni odpravi bogastva, to naj si pa gospodje komunisti razlagajo kakor hočejo. To ni naša stvar.

+ Interesantna volilna borba se je pri volitvah dne 28. t. m. odigravala v Bosni in Hercegovini. Največjo vlogo so pri teh volitvah igrali verske in plemen-ske razlike med bosanskim ljudstvom in vprašanje agrarne reforme. Volitev samih se je udeležilo 17 strank in strankic. Karpada se bo sčasoma tudi v Bosni, kakor povsod v državi, izvršila čimprej povsem nova grupacija strank na gospodarski podlagi. Najznačilnejše je to, da so si vsi

